B. N. C
FIRENZE
1012
19

1012.19

SPECIMEN
PSALTERII ÆTHIOPICI
SECUNDUM VERAM ORTHOGRAPHIAM ET ANALOGIAM GRAMMATICAM LINGUÆ ÆTHIOPICÆ

CUM

VERSIONE LATINA LITERALI,

QUANTA FIERI POTERIT DILIGENTIA EDENDI.

LECTIONES VARIANTES

E Codicibus impreſſis & MSStis tribus, nempe A. Amſtelodamenſi, B. Berolinenſi, & P. Pocokiano collectæ,

Nec non

NOTÆ PHILOLOGICÆ,

tunc ſimul adjungentur; prout in Præfatione futura pluribus declarabitur.

PRIMI QUINQUE PSALMI

hic tantùm exhibentur.

Verſus *Pótkenii* ſeu commata (ut vocant) in Æthiopicis retinuimus: At in Verſione Latina diſtinctiones Textus Hebraici, ad genuinum ejus intellectum neceſſariæ, adhibitæ fuerunt.

FRANCOFURTI AD MOENUM,

ANNO cIↄ Iↄc xcix.

፩፤ ፍካሬ፡ ዘጻድቃን፡ ወኃጥኣን፤ መዝሙር፡ ዘዳዊት፡ ሀሌሉያ። (a.)

1. ብፁዕ፡ ብእሲ፡ ዘኢሖረ፡ በምክረ፡ ረሲዓን፤
ወዘኢቆመ፡ ውስተ፡ ፍኖተ፡ ኃጥኣን፤
ወዘኢነበረ፡ ውስተ፡ መንበረ፡ መስተሳልቃን።
2. ዘዳእሙ፡ ሕገ፡ እግዚአብሔር፡ ሥምረቱ፤
ወዘሕጎ፡ ያነብብ፡ መዓልተ፡ ወሌሊተ።
3. ወይከውን፡ ከመ፡ ዕፅ፡ እንተ፡ ትክልት፡ ኀበ፡ ሙሓዘ፡ ማይ፤
እንተ፡ ትሁብ፡ ፍሬሃ፡ በበጊዜሃ።
4. ወቈጽላኒ፡ ኢይትነገፍ፤
ወኵሉ፡ ዘገብረ፡ ይፌጽም።
5. አኮ፡ ከመዝ፡ ኃጥኣንሰ፡ አኮ፡ ከመዝ፤
ዳእሙ፡ ከመ፡ መሬት፡ ዘይገሐፍ፡ ነፋስ፡ እምገጸ፡ ምድር።
6. ወበእንተዝ፡ ኢይትነሥኡ፡ ረሲዓን፡ እምደይን፤
ወኢኃጥኣን፡ ውስተ፡ ምክረ፡ ጻድቃን።
7. እስመ፡ ያአምር፡ እግዚአብሔር፡ ፍኖቶሙ፡ ለጻድቃን፤
ወፍኖቶሙሰ፡ ለኃጥኣን፡ ትጠፍእ።

፪፤ ትንቢት፡ እንበይነ፡ ክርስቶስ፡ ወጽውዐ፡ አሕዛብ፡ መዝሙር፡ ዘዳዊት። (c.)

1. ለምንት፡ አንገለጉ፡ አሕዛብ፤
ወሕዝብኒ፡ ነበቡ፡ ከንቶ።
2. ወተንሥኡ፡ ነገሥተ፡ ምድር፤
ወመላእክትኒ፡ ተጋብኡ፡ ምስሌሆሙ፡ ኅቡረ፤
ላዕለ፡ እግዚአብሔር፡ ወላዕለ፡ መሲሑ።
3. ንበትክ፡ እምኔነ፡ መአሠሪሆሙ፤
ወንገድፍ፡ እምላዕሌነ፡ አርዑቶሙ።
4. ዘይነብር፡ ውስተ፡ ሰማይ፡ ይሥሕቆሙ፤
ወእግዚአብሔር፡ ይሳለቅ፡ ላዕሌሆሙ።
5. ሶበ፡ ይነግሮሙ፡ በመዐቱ፤ ወበመዐቱ፡ የሀውኮሙ።
6. ወአንሰ፡ ተሠየምኩ፡ ንጉሥ፡ በላዕሌሆሙ፤
በጽዮን፡ በደብረ፡ መቅደሱ።
ከመ፡ እንግር፡ ትእዛዞ፡ ለእግዚአብሔር፡
7. እግዚአብሔር፡ ይቤለኒ፡ ወልድየ፡ አንተ፤
ወአነ፡ ዮም፡ ወለድኩከ።
8. ሰአል፡ እምኔየ፡ ወእሁበከ፡ አሕዛበ፡ ለርስትከ፤
ወምኩናኒከኒ፡ እስከ፡ አጽናፈ፡ ምድር።
9. ወትረዕዮሙ፡ በበትረ፡ ኀጺን፤

ወከመ፡

I. *Declaratio juſtorum & peccatorum; Pſalmus Davidis. Halleluja.*

1. Beatus vir, qui non ivit in conſilium impiorum;
&qui non ſtetit in via peccatorum,
& qui non ſedit in conſeſſu irriſorum:
2. Quin potius lex DOMINI oblectatio ejus *eſt*,
&(qui) legem ejus (legit) meditatur die ac nocte.
3. Erit enim ſicut arbor plantata ad alveum aquæ;
quæ dat fructum ſuum quovis tempore ſuo,
nec etiam folium ejus decutitur;
ſic & *ille* omnia quæ fecerit, perficiet.
4. Non ſic peccatores autem, Non ſic!
potiùs ſicut pulvis, quem diſpellit ventus à facie terræ.
5. Ideoque non reſurgent (*b.*) impii ex inferno;
nec peccatores in concilio juſtorum.
6. Quoniam novit DOMINUS viam juſtorum;
At verò via peccatorum peribit.

II. *Prophetia de CHRISTO & vocatione gentium. Pſalmus Davidis.*

1. Quare concurſum fecerunt populi:
& gentes quoque locutæ ſunt vanum?
2. Et inſurrexerunt Reges terræ,
& principes quoque convenerunt cum eis unà,
contra DOMINUM & contra Meſſiam ejus?
3. Dirumpamus à nobis vincula eorum;
& abjiciamus de (ſuper) nobis jugum eorum.
4. Qui habitat in cœlo, irridebit eos,
& DOMINUS illudet in (ſuper) eos,
5. Dum loquetur eis in ira ſua, & in furore ſuo perturbabit eos.
6. At verò ego conſtitutus ſum Rex (in) ſuper eos,
In Sion, in monte Sanctuarii ejus.
7. Ut narrem præceptum DOMINI,
DOMINUS dixit ad me: Filius meus tu *es*;
Ego enim hodie genui te.
8. Poſtula à me, & dabo tibi gentes in hereditatem tuam;
Et ditionem tuam quoque usque ad fines terræ.
9. Et paſces eos virga ferri,

ወከመ፡ ንዋየ፡ ለብሓ፡ ትቀጠቅጦሙ።
10. ወይእዜኒ፡ ነገሥት፡ ለብዉ፤
ወተገሠጹ፡ ኵልክሙ፡ እለ፡ ትኴንንዋ፡ ለምድር።
11. ተቀነዩ፡ ለእግዚአብሔር፡ በፍርሀት፤
ወተሐሠዩ፡ ሉቱ፡ በረዐድ።
12. አጽንዕዋ፡ ለጥበብ፡ ከመ፡ ኢይትመዓዕ፡ እግዚአብሔር፡
ወኢትትሐጐሉ፡ እምፍኖተ፡ ጽድቅ።
13. ሶበ፡ ነደት፡ ፍጡነ፡ መዐቱ።
ብፁዓን፡ ኵሎሙ፡ እለ፡ ተወከሉ፡ ቦቱ።

፫፤ መዝሙር፡ ዘዳዊት፡ ዘአመ፡ ጐየ፡ እምገጸ፡ አቤሴሎም።

1. እግዚኦ፡ ሚበዝኁ፡ እለ፡ ይሣቅዩኒ፤
ብዙኃን፡ ቆሙ፡ ላዕሌየ።
2. ብዙኃን፡ ይቤልዋ፡ ለነፍስየ፤
ኢየድኅነኪ፡ አምላክኪ።
3. አንተሰ፡ እግዚኦ፡ ምስካይየ፡ አንተ፤
ክብርየ፡ ወ መልዕለ፡ (d.) ርእስየ፤
4. ቃልየ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ጸራኅኩ፤
ወሰምዐኒ፡ እምደብረ፡ መቅደሱ።
5. አንሰ፡ ሰከብኩ፡ ወኖምኩ፤
ወተንሣእኩ፡ እስመ፡ እግዚአብሔር፡ አንሥአኒ።
6. ኢይፈርህ፡ እምአእላፍ፡ አሕዛብ፤
እለ፡ ዐገቱኒ፡ ወቆሙ፡ ላዕሌየ።
ተንሥእ፡ እግዚኦ፡ አምላኪየ፡ ወአድኅነኒ፤
7. እስመ፡ አንተ፡ ቀሠፍኮሙ፡ ለኵሎሙ፡ እለ፡ ይፃረሩኒ፡ በከንቱ።
ስነኒሆሙ፡ ለኃጥኣን፡ ሰበርከ።
8. ዘእግዚአብሔር፡ አድኅኖ፤ ወላዕለ፡ (e.) ሕዝብከ፡ በረከትከ።

፬፤ ፍጻሜ፡ ዘአኰቴት፡ መዝሙር፡ ዘዳዊት፡

1. ሶበ፡ ጸዋዕክዎ፡ ለእግዚአብሔር፡ ሰምዐኒ፡ ጽድቅየ፤
ወእምንዳቤየ፡ አርሐበ፡ ሊተ።
2. ተሣሀለኒ፡ ወስምዐኒ፡ ጸሎትየ።
3. ደቂቀ፡ እጓለ፡ እመሕያው፡ እስከ፡ ማእዜኑ፡ ታከብዱ፡ ልበክሙ፡
ለምንት፡ ታፈቅሩ፡ ከንቶ፡ ወተኃሡ፡ ሐሰተ።
4. ኣእምሩ፡ ከመ፡ ተሰብሐ፡ እግዚአብሔር፡ በጻድቁ፤
እግዚአብሔር፡ ይሰምዐኒ፡ ሶበ፡ ጸራኅኩ፡ ኀቤሁ።
5. ተምዑ፡ ወኢተአብሱ፤

ወዘትሐለዩ፡

& tanquam vas fictile confringes eos.
10. Et nunc quidem, ô Reges, intelligite!
& caſtigationem admittite omnes vos, qui judicatis terram.
11. Eſtote ſubjecti DOMINO in timore,
& exſultate ei cum tremore.
12. Apprehendite ſapientiam, ne iraſcatur DOMINUS,
& ne pereatis de via juſtitiæ
cùm exarſerit ſubitò ira ejus;
Beati *vero* omnes illi, qui confidunt in eo!

III. 1. *Pſalmus Davidis; cùm fugiſſet à facie Abſalomi.*

2. O Domine, quàm multiplicati ſunt, qui excruciant me!
Multi ſteterunt contra me.
3. Multi dicunt animæ meæ:
Non ſervabit te Deus tuus.
4. Tu autem, ô Domine, refugium meum es:
gloria mea, & exaltator capitis mei.
5. Voce mea ad DOMINUM clamavi,
& exaudivit me quoque de monte ſanctuarii ſui.
6. Ego autem cubui & dormivi;
& ſurrexi, quoniam DOMINUS ſuſcitavit me.
7. Non timebo à myriadibus populorum,
qui circumdederunt me, & ſteterunt contra me.
8. Exſurge Domine, Deus mi! & ſalvum me fac.
Quoniam tu percuſſiſti eos omnes, qui hoſtiliter oppugnabant me ſine cauſa:
dentes peccatorum confregiſti.
9. DOMINI *eſt* ſalus: & ſuper populum tuum benedictio tua *ſit*.

IV. 1. *Finis gratiarum actionis. Pſalmus Davidis.*

2. Cùm invocavi DOMINUM, exaudivit mihi juſtitiam meam,
& ex anxietate mea laxavit me;
Miſerere mei *itaque* & exaudi quoque *nunc* precationem meam.
3. Liberi, ſoboles matris viventium (*i.e.* Homines!) quousq; gravabitis cor veſtrum?
quare diligitis vanitatem, & quæritis mendacium?
4. Scitote, quod celebratur DOMINUS per juſtum ſuum;
DOMINUS exaudiet me, cùm clamavero ad eum.
5. Iraſcimini, ſed ne peccetis;

ወዘትሔልዩ፡በልብክሙ፡ውስተ፡ምስካቢክሙ፡ይትሀወቀ
ክሙ። (f.)
6. ሡዑ፡መሥዋዕተ፡ጽድቅ፡ወተወከሉ፡በእግዚአብሔር።
ብዙኃን፡እለ፡ይቤሉ፡መኑ፡ያርእየነ፡ሠናይተ።
7. ተሀውቀ፡በላዕሌነ፡ብርሃነ፡ገጽከ፡እግዚኦ።
ወወደይከ፡ትፍሥሕተ፡ውስተ፡ልብነ።
8. እምፍሬ፡ስርናይ፡ወወይን፡ወቅብእ፡በዝኁ።
9. በሰላም፡ቦቱ፡እሰክብ፡ወእነውም።
10. እስመ፡አንተ፡እግዚኦ፡በተስፋ፡ባሕቲትከ፡ኣኅደርከኒ።

፭፡ ፍጻሜ፡በእንተ፡ተወርሶ፡መዝሙር፡ዘዳዊት።

1. ቃልየ፡አጽምእ፡እግዚኦ፡ወለቡ፡ጽራኅየ።
2. ወአጽምአኒ፡ቃለ፡ስእለትየ፤
ንጉሥየኒ፡ወአምላኪየኒ።
3. እስመ፡ኀቤከ፡እጼሊ፡እግዚኦ።
በጽባሕ፡ስምሀኒ፡ቃልየ።
4. በጽባሕ፡እቀውም፡ቅድሜከ፡ወአስተርኢ፡ለከ።
እስመ፡ኢኮንከ፡አምላከ፡ዘሀመፃ፡ያፈቅር።
5. ወኢየኃድር፡እኩይ፡ምስሌከ።
ወኢይነብሩ፡ሀጣዕያን፡ቅድመ፡አዕይንቲከ።
6. ጸላእከ፡እግዚኦ፡ኵሎሙ፡ገበርተ፡ሀመፃ፤
ወትገድፎሙ፡ለኵሎሙ፡እለ፡ይነቡ፡ሐሰተ።
7. ብእሴ፡ደም፡ወጕሕላዌ፡(g.) ያስቈርር፡እግዚአብሔር።
8. ወአንሰ፡በብዝኃ፡ምሕረትከ፡እበውእ፡ቤተከ፤
ወእሰግድ፡ውስተ፡ጽርሐ፡መቅደስከ፡በፈሪሆትከ። (h.)
9. እግዚኦ፡ምርሐኒ፡በጽድቅከ፤
ወበእንተ፡ጸላእትየ፡አርትዕ፡ፍኖትየ፡ቅድሜከ።
10. እስመ፡አልቦ፡ጽድቀ፡ውስተ፡አፉሆሙ፤
ወልቦሙኒ፡ከንቱ። (i.)
11. ከመ፡መቃብር፡ክሡት፡ጐራዒቶሙ፤
ወጸልሐዉ፡በልሳናቲሆሙ።
12. ኰንኖሙ፡እግዚኦ፡ወይደቁ፡በውዴቶሙ፤
ወበከመ፡ብዝኃ፡ሕብሎሙ፡ስድዶሙ።
እስመ፡አምረሩከ፡እግዚኦ።
13. ወይትፌሥሑ፡ብከ፡ኵሎሙ፡እለ፡ይትዌከሉከ፤
ለዓለም፡ይትሐሠዩ፡ወተኀድር፡ላዕሌሆሙ።
14. ወይትሜክሑ፡ብከ፡ኵሎሙ፡እለ፡ያፈቅሩ፡ስመከ፤
እስመ፡አንተ፡ትባርኮ፡ለጻድቅ።
እግዚኦ፡ከመ፡ወልታ፡ሥምረ፡ከለልከነ።

& quod cogitatis in corde veſtro, in cubilibus veſtris innoteſcet vobis.

6. Sacrificate ſacrificium juſtitiæ, & confidite in DOMINO.
7. Multi *ſunt*, qui dicunt: quis oſtendet nobis bonum ejus?
Iam innotuit nobis lumen faciei tuæ, Domine.
8. Et indidiſti lætitiam in cor noſtrum,
præ fructibus tritici & vini, & olei, *quæ* multiplicata ſunt.
9. In pace in eo (pariter) cubabo & dormiam.
Quoniam tu, Domine! in ſpe ſolus habitare feciſti me.

V. 1. *Finis de hereditate* acquirenda. *Pſalmus Davidis.*

2. Vocem meam auſculta, Domine! & percipe clamorem meum.
3. Et auſculta quoque vocem petitionis meæ
& Rex mi, & Deus mi!
Quoniam ad te orabo. 4. O Domine!
mane audi mihi vocem meam:
mane ſtabo coram te, & apparebo tibi.
5. Quia non es Deus, qui iniquitatem amet,
nec habitabunt mali tecum.
6. Neque permanebunt impii coram oculis tuis;
Odiſti, ô Domine! omnes operatores iniquitatis.
7. Et rejicis eos omnes qui loquuntur mendacium:
Virum ſanguinis & fraudulentum abominatur DOMINUS.
8. Ego autem in multitudine miſericordiæ tuæ ingrediar domum tuam,
& proſternam me in ſacrario templi tui, in timore tui.
9. Domine! duc me in juſtitia tua,
& propter inimicos meos dirige viam meam coram te.
10. Quoniam non eſt juſtitia in ore illorum,
& cor eorum vanitas:
ſicut ſepulchrum apertum guttur eorum;
& doloſè agunt linguis ſuis.
11. Condemna eos, Domine! ut cadant in accuſationibus ſuis;
& ſecundum multitudinem fraudis illorum expelle eos.
Quoniam exacerbaverunt te, Domine.
12. Lætabuntur autem in te omnes illi qui confidunt in te;
in ſeculum exultabunt, & habitabis ſuper iis:
Et gloriabuntur in te omnes illi, qui diligunt nomen tuum.
13. Quoniam tu benedices juſto:
ô Domine! ceu ſcutum acceptum obtexiſti nos.

Variæ

Variæ lectiones & notæ ad præcedentes Pſalmos.

በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፩፡ አምላክ።
In nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, unici Dei. Pocok.
Sic ordiri ſolent Æthiopes libros etiam veteris Teſtamenti, & quosvis alios tractatus, boni ominis cauſa.

Pſ. I. tit. *a.*) Sic MSStum *Amſtelodamenſe*; *Berolinenſe* titulo huic ab initio præmittit አር. አየ፡ q. d. *Conſpectus* declarationis &c. At impreſſi Codices *Rom.* & *Colon.* habent: መዝ፡ ፍርሀት፡ እግዚአብሔር፡ ወአርሐቆ፡ እምፀሬሁ። *Eripuit eum timor DOMINI, & procul conſtituit eum ab hoſtibus*; imperfecte & ſine bono ſenſu. Vide *Lexicon noſtrum* jam *noviter impreſſum*. col. 95. *Pocokii MSS.* habet ፍካሬ፡ መዝሙር፡ ዘዳዊት፡ q. d. *Expoſitio Pſalmorum Davidis*, itidem incongruè. Vid. Lex. col. 624. Sic in inſcriptione hujus primi Pſalmi variant Æthiopes. In ſequentibus autem Codex *Pocokii* plerumque; *Amſtelodamenſis* verò nullam aliam habet, quam መዝሙር፡ ዘዳዊት፡ cui iſte ſemper addit ሀሌ ሉያ፡ cum Pſalmi numero; & ſic inſcriptiones omnes, quas Hebræi & Græci habent, utpote non intellectas, omiſerunt. ✝. 5. (*b.*) Sic Æthiopes ex Græco ἀναστήσονται. At Hebræi textus ſententia hæc eſt: לא יקמו רשעים במשפט *Non conſiſtent impii in judicio.*

Pſ. II. (*c.*) Ἀνεπίγραφος eſt apud Hebræos & Græcos, ut alii multi. Æthiopes variant, ut paulo ante diximus. Impreſſi habent ትንቢት፡ ዘዳዊት፡ ላዕለ፡ እግዚአብሔር፡ ወላዕለ፡ መሲሒሁ፡ እስመ፡ ሐለዩ፡ አሕዛብ፡ ይዕርጉዋ፡ ለጽዮን፡ ወይዕፃውዋ። *Prophetia Davidis de Deo & Meſſia ejus: quoniam meditata ſunt gentes conſcendere Sionem & occupare eam.* Nobis placuit inſcriptio *Berolinenſis*, ad textum Pſalmi longe accommodatior.

Pſ. III. ✝. 3. (*d.*) Sic Codex *Romanus* & *MSSti*, meliùs & Græco convenientius quàm in *Colon.* መልዕልተ፡ ርእስየ፡ *Faſtigium capitis mei.* ✝. 8. (e.) Sic *Berol.* additâ copulativâ ወ፡ ut in Græco. In ſequentibus, quamvis Codices varient, copulam iſtam ſecundum Græcum addimus vel omittimus.

Pſ. IV. ✝. 5. (*f.*) Sic *Romanus*; in *Colon.* malè additur negativa ኢ፡ quæ neque in Hebræo nec Græco textu reperitur. Contracte in *Amſtel.* ይትሀወቅሙ፡

Pſ. V. ✝. 7. (*g.*) Lectio recepta, Græco conveniens, præſtat *Pocokianâ*: Vir ſanguinis ወጕሕለወ፡ ልብ፡ ያስቆርር፡ ለእግዚአብሔር፡ *& doloſus corde abominatur DOMINUM.* ✝. 8. (*h.*) *Poc.* habet ለቢውየ፡ ፈሪሆተከ፡ *intelligendo me timorem tuum*; ſed præter textum. ✝. 10. (*i.*) Sic melius *Pocok*, quia ſtatus conſtructus ክንቶ፡ hic locum non habet.

Si vel Vir doctus, vel Bibliopola quidam fuerit, qui ſumtus impreſſionis hujus operis facere velit, ſtatim prælo ſubjici poterit.

Z 1012 19

448